

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Psihologie Aplicată
1.4 Domeniul de studii	Psihologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Psihologie Clinică: Evaluare și Intervenție

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	PMM2103 - Aspecte clinice în dezvoltarea atipică						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. Roth Mária						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. Dr. Roth Mária						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 2 curs	2	2 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 28 curs	28	28 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					27
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					2
3.7 Total ore studiu individual		98			
3.8 Total ore pe semestru		154			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Psihologia dezvoltării Psihologie clinică și psihoterapie Psihodiagnostic
4.2 de competențe	- capacitatea de analiză critică a literaturii de specialitate din domeniul psihologiei dezvoltării atipice; - cunoștințe privind profilele atipice de dezvoltare în copilăria timpurie - capacitatea de înțelegere și concepere a unor designuri de cercetare care să fie aplicate în studiul dezvoltării atipice.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sala de curs Sistem de proiecție video (PC/laptop, videoproiector) Xerox si hârtie pentru multiplicarea materialelor didactice
-------------------------------	--

5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Sala de seminar Sistem de proiecție video (PC/laptop, videoproiector) Xerox si hârtie pentru multiplicarea materialelor didactice
--	---

6. Competențele specifice acumulate

Compe tențe	• Absolventul cunoaște și aplică bazele teoretice în psihologia clinică și asistență psihologică • Absolventul cunoaște și înțelege conceptele, teoriile și metodele de bază în domeniul psihologiei clinice
	Absolventul utilizează cunoștințele de bază pentru interpretarea unor procese și fenomene psihologice relevante din perspectiva psihologiei clinice
Compe tențe	• Absolventul utilizează cunoștințele, teoriile, principiile de bază în înțelegerea situațiilor problema și în elaborarea serviciilor solicitate
	Absolventul deține abilități de a-și exercita sarcinile profesionale conform principiilor deontologice specifice psihologiei clinice
transve rsale	Absolventul deține abilitatea de a realiza evaluare psihologică cu referire la factorii psihologici implicați/relevanți pentru sănătate și boală, la copii și adulți, cu relevanță pentru individ, cuplu, familie, grup/organizație
	Absolventul are cunoștințe de psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, consiliere psihologică și psihoterapie, evaluare psihologică clinică, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog
profesio nale	Absolventul planifică intervenție psihologică clinică și consiliere primară, pentru modificarea factorilor psihologici cu relevanță pentru sănătate și boală, în cazul copiilor și adulților, administrate individual, în cuplu, familie sau grup
	Absolventul deține abilitatea de a lucra în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști
	• Absolventul deține abilități de a selecta, de a combina și utiliza adecvat cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile obținute în procesul de învățare • Absolventul deține abilități de analiză reflexivă a propriei activități profesionale și deține abilitatea de a evalua propriile nevoi de formare profesională
	Absolventul prezintă abilități de colaborare, rezolvare de probleme și luarea deciziilor profesionale
	Absolventul contribuie la eficiența lucrului în echipă
	• Absolventul deține tehnici de management al conflictelor în cadrul muncii în echipă
	Absolventul dă dovadă de responsabilitate reciprocă și respect pentru fiecare membru al echipei
	Absolventul dă dovadă de respect privind diversitatea și multiculturalitatea

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea unor abilități generale de identificare și înțelegere a particularităților unui traseu atipic de dezvoltare precum și de concepere a unor planuri individualizate de optimizare a funcționării cognitive și socio-emoționale.
7.2 Obiectivele specifice	1. Dobândirea de cunoștințe privind diferențierea între dezvoltarea tipică – trasee atipice de dezvoltare. 2. Acumularea de cunoștințe privind dezvoltarea diferitor profile atipice de dezvoltare (ex. probleme generate de divorțul sau plecarea părinților într-o altă țară, de un eveniment traumatic etc). 3. Dobândirea de abilități de analiză, concepere și propunere a unor planuri de prevenție și intervenție pentru a reduce efectele negative ale unor probleme în dezvoltare.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1: Raporturi de forțe între tipic și atipic la vârstă școlară și adolescență	Expunere, sinteza cunoștințelor,	Recapitulare: definirea conceptului de „atipic”;

	exemplificare demonstrativă, problematizare.	recapitularea condițiilor considerate atipice și a principalelor metode de evaluare și intervenție în cazul acestora.
Curs 2: Tulburări de comunicare în cazul afecțiunilor genetice: Sindromul Down & Sindrom Williams	Descoperire dirijată, expunere, exemplificare demonstrativă și studiu de caz, discuție.	Prezentarea particularităților de comunicare asociate Sindromului Down și Williams; propunerea de programe de intervenție specifică.
Curs 3: Copiii cu tulburări de spectru autist: caracteristici și modele teoretice explicative	Expunere, exemplificare	Prezentarea principalelor

	demonstrativă, descoperirea dirijată, aplicații practice (studii de caz, problematizare) alături de un practician specialist invitat.	particularități ale traseului de dezvoltare în cazul copiilor cu autism; discutarea principalelor metode explicative ale autismului; discutarea celor expuse prin intermediul studiilor de caz prezentate de practicianul invitat.
Curs 4: Copiii cu tulburări de spectru autist: metode de evaluare timpurie și programe de intervenție specifică	Descoperire dirijată, expunere, aplicații practice, activități individuale și de grup.	Discutarea conceptelor de „joint attention” și „teorie a minții” și a rolului acestora în evaluarea și diagnosticarea autismului. Prezentarea, exemplificarea principalelor programe de intervenție specifică.
Curs 5: Abuzul și trauma la copii: caracteristici dependente de vârstă; factori favorizanți simptomatologiei PTSD și factori de reziliență I.	Expunere, descoperire dirijată, aplicații practice, activități de grup, discuție și problematizare.	Familiarizarea cu aspecte relevante ale impactului abuzului și traumei asupra dezvoltării copilului. Prezentarea caracteristicilor dependente de vârstă și a tuturor factorilor care afectează răspunsul la evenimentul traumatic.
Curs 6: Abuzul și trauma la copii: caracteristici dependente de vârstă; factori favorizanți simptomatologiei PTSD și factori de reziliență II.	Expunere, descoperire dirijată, aplicații practice, activități de grup, discuție și problematizare.	Familiarizarea cu aspect relevante ale impactului abuzului și traumei asupra dezvoltării copilului. Prezentarea caracteristicilor dependente de vârstă și a tuturor factorilor care afectează răspunsul la evenimentul traumatic.
Curs 7: Abuzul și trauma la copii: tipuri de psihopatologie și metode de intervenție specifică.	Sinteza cunoștințelor, expunere, descoperire dirijată, discuție și problematizare, exerciții practice.	Prezentarea principalelor posibile consecințe ale traumei: tipuri de psihopatologie, reziliența și creșterea posttraumatică. Familiarizarea cu principalele metode de intervenție validate științific.
Curs 8: Copiii și divorțul părinților: factori de risc și protecție, impactul dependent de vârsta copilului.	Expunere, exemplificare demonstrativă,	Familiarizarea cu principalele efecte ale conflictului parental

	descoperire dirijată, aplicații practice.	asupra dezvoltării socio-emoționale a copilului; prezentarea principalilor factori de risc și de protecție implicați în dezvoltarea socio-emoțională post-conflict parental/ divorț.
--	--	---

Curs 9: Copiii și divorțul părinților: impactul pe termen lung și metode de intervenție specifică I	Sinteza cunoștințelor, expunere, exemplificare demonstrativă, activități practice de grup.	Discutarea consecințelor divorțului părinților pe termen lung, precum și a principalelor metode de intervenție și optimizare a calității vieților copiilor cu părinți divorțați.
Curs 10: Copii și divorțul părinților: impactul pe termen lung și metode de intervenție specifică II	Sinteza cunoștințelor, expunere, exemplificare demonstrative, activități practice de grup.	Discutarea consecințelor divorțului părinților pe termen lung, precum și a principalelor metode de intervenție și optimizare a calității vieților copiilor cu părinți divorțați.
Curs 11: Adaptarea psihologică la fenomenul de migrație economică: caracteristici generale ale copiilor afectați, factori de risc și de protecție	Expunere, descoperirea dirijată, exemplificare demonstrativă, problematizare, exerciții practice individuale.	Descrierea principalelor consecințe emoționale și comportamentale ale migrației asupra copiilor ai căror părinți sunt plecați la lucru, în străinătate; prezentarea principalilor factori de risc și de protecție în dezvoltarea problemelor socio-emoționale.
Curs 12: Adaptarea psihologică la fenomenul de migrație economică: strategii de prevenție și intervenție pentru familiile afectate	Sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, problematizare și dezbateri, exerciții practice de grup.	Prezentarea principalelor strategii de prevenție și intervenție pentru familiile afectate: intervenții direcționate către copil, către părinți, către persoanele în grija cărora se află copilul.
Curs 13: Copiii cu un profil atipic de dezvoltare și incluziunea academică	Expunere, descoperirea dirijată, problematizare și dezbateri, exerciții individuale și de grup.	Prezentarea la nivel de avantaje și dezavantaje a metodelor de școlarizare în cazul celor cu diferite profile atipice de dezvoltare: școala specială, integrare vs. incluziune școlară.
Curs 14: Recapitulare – tipic și atipic la vârstă școlară și adolescență	Expunere, problematizare și dezbateri, exerciții individuale și de grup.	Recapitularea condițiilor considerate atipice și a principalelor metode de evaluare și intervenție în cazul acestora.
Bibliografie:		

- Amato, P. R. (2010). Research on divorce: Continuing trends and new developments. *Journal of marriage and family*, 72(3), 650-666.
- Antman, F. M. (2013). The impact of migration on family left behind, in *International handbook on the economics of migration*, Constant, A. F., & Zimmermann, K. F. (Eds.), Edward Elgar Publishing.
- Benga, O. (2009a). Trauma la copii: caracteristici dependente de dezvoltare, factori de risc vs. reziliență, tipuri de psihopatologie și criterii diagnostice. În Mighiu C. (coordonator), Benga, O., & Muntean, D., „1, 2, 3...Pași în reabilitarea copilului care a suferit o traumă. Ghid pentru terapeuți”. Iași: Editura Spiru Haret. (pe suport electronic)
- Benga, O. (2009b). Intervenții validate științific asupra traumei la copii; Modelul intervenției cognitiv-comportamentale focalizate pe traumă (Trauma-focused cognitive-behavioral therapy, TF-CBT). În

Mighiu C. (coordonator), Benga, O., & Muntean, D., „1, 2, 3...Pași în reabilitarea copilului care a suferit o traumă. Ghid pentru terapeuți”. Iași: Editura Spiru Haret.) (pe suport electronic)

Bi, C., & Oyserman, D. (2015). Left behind or moving forward? Effects of possible selves and strategies to attain them among rural Chinese children. *Journal of Adolescence*, 44, 245-258.

Botezat, Alina; Pfeiffer, Friedhelm (2014) : The Impact of Parents Migration on the Well-being of Children Left Behind: Initial Evidence from Romania, IZA Discussion Papers, No. 8225

Goldstein, S., & Ozonoff, S. (Eds.). (2018). *Assessment of autism spectrum disorder*. Guilford Publications.

Luiselli, J. K. (Ed) (2015). *Children and Youth with Autism Spectrum Disorder (ASD): Recent Advances and Innovations in Assessment, Education, and Intervention*, Oxford University Press.

Sands, A., Thompson, E. J., & Gaysina, D. (2017). Long-term influences of parental divorce on offspring affective disorders: A systematic review and meta-analysis. *Journal of affective disorders*, 218, 105-114.

Scalabrini Migration Center (2003). Hearts apart: Migration in the eye of Filipino children. <http://www.smc.org.ph/heartsapart> www.focus-migration.de

Tager-Flusberg, H. (1999). *Neurodevelopmental disorders*. Cambridge, Mass: MIT Press.

Yeoh, B.S.A., & Lam, T. (2006) The Costs of (Im)Mobility: Children Left Behind and Children who Migrate with a Parent. Invited paper for ESCAP Regional Seminar on Strengthening the Capacity of National Machineryes for Gender Equality to Shape Migration Policies and Protect Migrant Women, UNESCAP, 22-24 November 2006, Bangkok, Thailand. Available online, <http://www.unescap.org/esid/GAD/Events/RegSem22-24Nov06/Papers/BrendaYeoh.pdf>

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Seminar 1: Aplicații practice în evaluarea raporturilor de forțe între tipic și atipic în dezvoltare	Sinteza cunoștințelor, clarificare conceptuală, descoperire dirijată activități de grup – studii de caz.	Recapitulare referitoare la tipurile de raporturi tipic-atipic în dezvoltare prin intermediul studiilor de caz.
Seminar 2: Tulburări de comunicare în cazul afecțiunilor genetice: aplicații practice în Sindromul Down și Williams	Sinteza cunoștințelor, clarificare conceptuală, activități individuale și de grup – studii de caz, dezbatere.	Discutarea particularităților de comunicare în cazul Sindromului Down – în baza studiilor de caz în care sunt prezentate caracteristici neurocognitive și fragmente conversaționale.
Seminar 3: Copiii cu tulburări de spectru autist: principalele tehnici de evaluare, diagnostic timpuriu – aplicații practice	Expunere, sinteza cunoștințelor, activități de grup și individuale, aplicații practice.	Prezentarea și demonstrarea principalelor tehnici de evaluare pentru un diagnostic timpuriu, bazate pe conceptele de „joint attention” și achiziția teoriei minții.
Seminar 4: Copiii cu tulburări de spectru autist: principalele intervenții specifice – aplicații practice	Sinteza cunoștințelor, clarificare conceptuală, descoperire dirijată, exerciții individuale și de grup.	Discutarea principalelor modalități eficiente de intervenție în cazul copiilor cu tulburări de spectru autist; exerciții practice pornind de la studii de caz.

Seminar 5: Abuzul și trauma la copii: dezvoltarea tulburării de stres posttraumatic I	Clarificarea conceptuală, descoperire dirijată, activități de grup, dezbateră - pornind de la studii de caz.	Clarificarea dinamicii factorilor implicați dezvoltării tulburării de stres posttraumatic; exemplificarea caracteristicilor dependente de vârstă în studii de caz.
Seminar 6: Abuzul și trauma la copii: dezvoltarea tulburării de stres posttraumatic II	Clarificarea conceptuală, descoperire dirijată, activități de grup, dezbateră - pornind de la studii de caz.	Clarificarea dinamicii factorilor implicați dezvoltării tulburării de stres posttraumatic; exemplificarea caracteristicilor dependente de vârstă în studii de caz.
Seminar 7: Abuzul și trauma la copii: tipuri de psihopatologie și metode de intervenție specifică.	Clarificarea conceptuală, descoperire dirijată, activități de grup, dezbateră - pornind de la studii de caz.	Clarificarea principalelor posibile consecințe ale traumei: tipuri de psihopatologie, reziliența și creșterea posttraumatică. Familiarizarea cu principalele metode de intervenție validate științific.
Seminar 8: Copiii și divorțul părinților: aplicații practice în identificarea efectelor negative asupra dezvoltării copilului.	Sinteza cunoștințelor, expunerea, activități de grup și individuale – studii de caz, dezbateră.	Prezentarea și discutarea de studii de caz în vederea identificării efectelor divorțului asupra dezvoltării cognitive și socio-emoționale a copiilor.
Seminar 9: Copiii și divorțul părinților: aplicații practice în dezvoltarea programelor de prevenție și intervenție specifice I	Expunere, sinteza cunoștințelor, clarificarea conceptuală, activități de grup și exerciții individuale.	Discutarea principalelor modalități eficiente de intervenție specifică; exerciții practice pornind de la studii de caz.
Seminar 10: Copii și divorțul părinților: aplicații practice în dezvoltarea programelor de prevenție și intervenție specifice II	Expunere, sinteza cunoștințelor, clarificarea conceptuală, activități de grup și exerciții individuale.	Discutarea principalelor modalități eficiente de intervenție specifică; exerciții practice pornind de la studii de caz.
Seminar 11: Adaptarea psihologică la fenomenul de migrație economică: aplicații practice în identificarea efectelor negative asupra dezvoltării copilului	Expunere, clarificarea conceptuală, exemplificarea demonstrativă – studii de caz.	Familiarizarea cu consecințele afective și comportamentale ale fenomenului migrației economice – activități practice în identificarea

		consecințelor socio-emoționale.
Seminar 12: Adaptarea psihologică la fenomenul de migrație economică: aplicații practice în dezvoltarea programelor de prevenție și intervenție specifice	Sinteza cunoștințelor, expunerea, activități de grup și individuale - studii de caz, dezbateri.	Discutarea principalelor modalități eficiente de prevenție și intervenție specifice; exerciții practice pornind de la studii de caz.
Seminar 13: Copiii cu un profil atipic de dezvoltare și incluziunea academică	Clarificarea conceptuală, exemplificarea demonstrativă - studii de caz.	Discutarea și dezbateriile principalelor metode de incluziune academică a copiilor cu profile atipice de dezvoltare; studii de caz.

Seminar 14: Recapitulare - tipic și atipic la vârstă școlară și adolescență	Sinteza cunoștințelor, expunerea, activități de grup și individuale – studii de caz, dezbateri.	Recapitularea condițiilor considerate atipice și a principalelor metode de evaluare și intervenție în cazul acestora.
---	---	---

Bibliografie:

- Amato, P. R. (2010). Research on divorce: Continuing trends and new developments. *Journal of marriage and family*, 72(3), 650-666.
- Antman, F. M. (2013). The impact of migration on family left behind, in *International handbook on the economics of migration*, Constant, A. F., & Zimmermann, K. F. (Eds.), Edward Elgar Publishing.
- Benga, O. (2009a). Trauma la copii: caracteristici dependente de dezvoltare, factori de risc vs. reziliență, tipuri de psihopatologie și criterii diagnostice. În Mighiu C. (coordonator), Benga, O., & Muntean, D., „1, 2, 3...Pași în reabilitarea copilului care a suferit o traumă. Ghid pentru terapeuți”. Iași: Editura Spiru Haret. (pe suport electronic)
- Benga, O. (2009b). Intervenții validate științific asupra traumei la copii; Modelul intervenției cognitive-comportamentale focalizate pe traumă (Trauma-focused cognitive-behavioral therapy, TF-CBT). În Mighiu C. (coordonator), Benga, O., & Muntean, D., „1, 2, 3...Pași în reabilitarea copilului care a suferit o traumă. Ghid pentru terapeuți”. Iași: Editura Spiru Haret. (pe suport electronic)
- Bi, C., & Oyserman, D. (2015). Left behind or moving forward? Effects of possible selves and strategies to attain them among rural Chinese children. *Journal of Adolescence*, 44, 245-258.
- Botezat, Alina; Pfeiffer, Friedhelm (2014) : The Impact of Parents Migration on the Well-being of Children Left Behind: Initial Evidence from Romania, IZA Discussion Papers, No. 8225
- Goldstein, S., & Ozonoff, S. (Eds.). (2018). *Assessment of autism spectrum disorder*. Guilford Publications.
- Luiselli, J. K. (Ed) (2015). *Children and Youth with Autism Spectrum Disorder (ASD): Recent Advances and Innovations in Assessment, Education, and Intervention*, Oxford University Press.
- Sands, A., Thompson, E. J., & Gaysina, D. (2017). Long-term influences of parental divorce on offspring affective disorders: A systematic review and meta-analysis. *Journal of affective disorders*, 218, 105-114.
- Scalabrini Migration Center (2003). Hearts apart: Migration in the eye of Filipino children. <http://www.smc.org.ph/heartsapart> www.focus-migration.de
- Tager-Flusberg, H. (1999). *Neurodevelopmental disorders*. Cambridge, Mass: MIT Press.
- Yeoh, B.S.A., & Lam, T. (2006) The Costs of (Im)Mobility: Children Left Behind and Children who Migrate with a Parent. Invited paper for ESCAP Regional Seminar on Strengthening the Capacity of National Machinery for Gender Equality to Shape Migration Policies and Protect Migrant Women, UNESCAP, 22-24 November 2006, Bangkok, Thailand. Available online, <http://www.unescap.org/esid/GAD/Events/RegSem22-24Nov06/Papers/BrendaYeoh.pdf>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor dobândi atât cunoștințe de ordin teoretic vizând caracteristicile traseelor tipice și atipice de dezvoltare, cât și abilități practice în vederea realizării unor propuneri individualizate de proiecte de intervenție axate pe diferite trasee atipice de dezvoltare. Cursul este benefic profesiei de psiholog în general, și în special psihologilor și consilierilor școlari și de familie, aceștia beneficiind de pe urma cunoștințelor acumulate în ceea ce privește dezvoltarea tipică și atipică.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Demonstrarea înțelegerii cunoștințelor acumulate și a capacității de transfer a acestora.	Examen scris	70%
10.5. Seminar/laborator	Activități de grup și individuale prin intermediul cărora să se facă demonstrarea înțelegerii cunoștințelor acumulate și a capacității de transfer a acestora.	Evaluare continuă - activități de grup și individuale	30%
10.6 Standard minim de performanță			
Punctaj obținut la examenul scris de minim 50% (= 3 puncte).			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

01.10.2021

Prof. Dr. Roth Mária

Prof. Dr. Roth Mária

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

01.10.2021

Conf. Univ. Dr. Kiss Szidónia

